

INTERAKTIV METODLAR ASOSIDA TARIX FANINI O'QITISH

Tilovboyev Muhammad

Jizzax davlat pedagogika universiteti o'qituvchisi

Umarova Dinara

Jizzax davlat pedagogika universiteti talabasi

Annotatsiya: *Tarix fanini o'qitish – o'quvchilarda tarixiy tafakkur, tanqidiy fikrlash va milliy ongni shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. An'anaviy dars metodlaridan tashqari, zamonaviy interaktiv metodlar tarix ta'limiga yangi yondoshuvni olib keladi. Ushbu maqolada interaktiv metodlarning tarix fanini o'qitishda qanday qo'llanilishi, bu metodlarning o'quvchilarda bilim olish jarayoniga bo'lgan qiziqish va motivatsiyani oshirishga qanchalik ta'sir ko'rsatayotgani ko'rib chiqiladi. Interaktiv metodlar yordamida o'quvchilar faollashadi, tarixiy jarayonlarni yanada chuqurroq tushunishga erishadilar va o'z fikrlarini erkin ifoda etish imkoniyatiga ega bo'ladilar.*

Kalit so'zlar: *Interaktiv metodlar, tarix ta'limi, faol o'qitish, pedagogik texnologiyalar, tarixiy tafakkur, tanqidiy fikrlash, o'quv jarayoni.*

Tarix fani o'quvchilarga nafaqat o'tmishni o'rganishga, balki tarixiy voqealarga o'z nuqtai nazaridan yondashishga ham imkoniyat yaratadi. O'quvchilarga tarixni faqat faktlar majmuasi sifatida emas, balki o'zaro bog'liq jarayonlar va hodisalar tizimi sifatida tushuntirish zarur. Bu jarayonda an'anaviy o'qitish usullaridan tashqari, interaktiv metodlar qo'llanilishi ta'lim jarayonini yanada samarali qiladi. Interaktiv metodlar – o'quvchilarning faol ishtirokini ta'minlab, ularni o'z bilimlarini amaliyotda sinashga undaydi, shuningdek, o'quvchilarda tanqidiy fikrlash va tarixiy tafakkurni rivojlantiradi.

Zamonaviy ta'lim tizimida interaktiv metodlar o'quv jarayoniga o'quvchilarning motivatsiyasini oshirish, ularni bilim olishga jalb qilish va ta'lim sifatini yaxshilashga qaratilgan asbob sifatida keng qo'llanilmoqda. Tarix fanini o'qitishda ushbu metodlar, o'quvchilarga tarixiy voqealarni tahlil qilish, muhokama qilish va o'z fikrlarini asosli ravishda ifodalash imkoniyatini beradi. Bunday yondoshuv, ayniqsa, tarixga nisbatan o'quvchilarning qiziqishini oshiradi va o'quvchilarga tarixni jonli va ko'rgazmali tarzda o'rganish imkonini yaratadi.

Interaktiv metodlar, odatda, o'quvchilarning faol ishtirokini talab qiladigan pedagogik texnikalardir. Tarix fani o'qitishda bu metodlar o'quvchilarning ilgari o'rganilgan bilimlarini mustahkamlash, yangi bilimlarni o'zlashtirishda yordam beradi va tarixiy jarayonlarni chuqurroq tushunishga imkon yaratadi. Misol uchun, guruhda muhokama qilish, rolli o'yinlar, tarixiy holatlar va voqealarni tahlil qilish kabi metodlar o'quvchilarni faol o'qitish jarayoniga jalb etadi.

Bunday yondoshuv o'quvchilarga tarixni o'rganishda shaxsiy tajriba va fikrlar asosida o'zlashtirish imkonini yaratadi. Tarixiy voqealar haqida turli fikrlarni muhokama qilish,

o'quvchilarda tarixga nisbatan yangi qarash va tanqidiy fikrlashni rivojlantiradi. Interaktiv metodlar nafaqat o'quvchilarning tarixiy bilimlarini kengaytiradi, balki ularni o'z fikrlarini erkin va asosli ravishda bildirishga o'rgatadi.

Tarix fanini o'qitishda rol o'yinlari metodini qo'llash o'quvchilarga tarixiy voqealarni jonli tarzda tasavvur qilish imkonini beradi. O'quvchilar, tarixiy shaxslarni yoki voqealarni o'zlari amalga oshirayotgan holatda tasavvur qilib, o'sha davrda bo'lgan muammolar va qarorlarni o'rganadilar. Masalan, o'quvchilar o'zlarini qadimgi tarixiy shaxslar yoki siyosiy liderlar sifatida tasavvur qilib, ular qabul qilgan qarorlarni va ularning oqibatlarini muhokama qilishlari mumkin. Bu metod o'quvchilarga tarixiy jarayonlarning murakkabligini tushunishga yordam beradi.

Rol o'yinlari o'quvchilarga tarixiy voqealarni faqat yod olish emas, balki ularni his etish, turli nuqtai nazardan ko'rib chiqish imkonini beradi. Bu metod nafaqat o'quvchilarning tarixga nisbatan qiziqishini oshiradi, balki ularni tahlil qilish va fikrini erkin ifoda etishga ham o'rgatadi.

Tarix fanini o'qitishda guruh ishlari va muhokamalarining o'rni alohida. O'quvchilarga tarixiy voqealar yoki shaxslar haqida guruhda muhokama qilish imkoniyatini berish ularning fikrini erkin ifoda etish, shuningdek, turli nuqtai nazarlarni tahlil qilishga yordam beradi. Bu metod o'quvchilarda o'z fikrini boshqalar bilan solishtirish, tanqidiy fikrlash va tarixiy masalalarga nisbatan chuqurroq qarashni rivojlantiradi.

Guruh ishlari, shuningdek, o'quvchilarning hamkorlikda ishlash ko'nikmalarini ham rivojlantiradi. Tarixiy voqealar yoki davrlar haqida guruhda birgalikda ishlash, o'quvchilarga turli manbalarni o'rganish va o'z fikrlarini birlashtirish imkoniyatini yaratadi.

Zamonaviy texnologiyalar interaktiv metodlarning yanada samarali amalga oshirilishiga imkon yaratmoqda. Tarixni o'qitishda onlayn manbalar, multimedia resurslari, virtual muzeylar va tarixiy video materiallar o'quvchilarning tarixga bo'lgan qiziqishini oshiradi. Raqamli vositalar yordamida o'quvchilar tarixiy manbalarni, dokumentlarni va boshqalarni interaktiv tarzda o'rganishlari mumkin.

Misol uchun, o'quvchilar tarixiy voqealarni 3D vizualizatsiya orqali ko'rishlari yoki virtual sayohatlar orqali o'z davrini o'rganishlari mumkin. Bu usullar tarixni jonli va interaktiv tarzda o'rganishga yordam beradi, shuningdek, o'quvchilarga o'z bilimlarini amaliyotda sinash imkoniyatini yaratadi.

Interaktiv metodlar yordamida o'quvchilar tarixni faqat kitoblardan o'rganmay, balki o'rganish jarayonida kreativliklarini ishga soladilar. Bu metodlar tarixni nafaqat o'rganishni, balki o'quvchilarning o'zgaruvchan fikrini va erkin qarorlar qabul qilish qobiliyatlarini ham rivojlantiradi.

Xulosa: Tarix fanini o'qitishda interaktiv metodlar o'quvchilarni faollashtirish, ularni tarixiy jarayonlarni chuqurroq tushunishga va tanqidiy fikrlashni rivojlantirishga yordam beradi. Raqamli texnologiyalar, guruh ishlari, rol o'yinlari va interaktiv muhokamalar tarixni o'rganishning samarali vositalariga aylangan. Zamonaviy pedagogik metodlar

yordamida tarix ta'limi nafaqat ilmiy bilimlarni shakllantiradi, balki o'quvchilarda tarixga nisbatan chuqurroq hissiy va intellektual bog'liqlikni ham yaratadi.

O'zbekistonning ta'lim tizimida interaktiv metodlar orqali tarix fanini o'qitish nafaqat o'quvchilarning tarixiy bilimlarini oshiradi, balki ularni mustaqil fikrlashga va o'zgaruvchan dunyoda haqiqiy qarorlar qabul qilishga tayyorlaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Абдуллаев, О. А. (2022). Ўзбекистонда тарихи таълимнинг глобаллашуви ва модернизацияси. Тошкент: Илм ва техникалар нашри.
2. Sheralievich, Y. O. (2024). A spiritually developed person is a great person. *Pedagogical Cluster-Journal of Pedagogical Developments*, 2(6), 26-29.
3. Sh, Y. O. (2024). HARBIY XIZMATCHILARNING VATANPARVARLIGINI OSHIRISHDA HARBIY XIZMAT QADRIYATLARINING O'RNINI. *Экономика и социум*, (10 (125)), 422-425.
4. Begimkulov, I. B. (2024). THE ROLE OF NATIONAL VALUES IN THE PATRIOTIC EDUCATION OF YOUNG PEOPLE IN THE CONDITION OF GLOBALIZATION. *Экономика и социум*, (10 (125)), 58-62.
5. Aminovich, S. H., & Baxshulloyevich, M. B. (2023). BOLALARNI TARBIYASI VA RIVOJLANISHIDA O'YINLARDAN FOYDALANISH MUAMMOSI. *ISSN 2181-4120 VOLUME 1, ISSUE 10 APRIL 2023*, 329.
6. Хайдаров, Ф. И., & Алимов, Ш. К. (2020). ПЕДАГОГИКА-ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ КОМПЕТЕНЦИИ ВОЕННОСЛУЖАЩИХ. *Интернаука*, (41-1), 45-46.
7. Nuriddinov, M. (2024). SCIENTIFIC HERITAGE OF MIRZO ULUGBEK. *Journal of new century innovations*, 64(2), 21-24.
8. Normatov, R. T. (2021). ROLE OF ACTIVITIES AND TIPS IN STATE MANAGEMENT AMIR TEMUR. *CURRENT RESEARCH JOURNAL OF PEDAGOGICS*, 2(09), 26-30.
9. Муминова, Н. А. (2018). Проблемная организация уроков родного языка начальных классов. *Журнал научных публикаций аспирантов и докторантов*, (5), 68-69.
10. Чертополох, А. А., & Эгамов, Э. Э. (2021). Военно-патриотическое воспитание военнослужащих и гражданской молодёжи Республики Узбекистан на суворовских принципах «Науки побеждать». In *Формирование суворовского духа формами и методами военно-политической работы* (pp. 186-194).
11. Ahmedova, V. A. (2020). The phenomenon of inter genres diffusion in the uzbek drama of independence period. *Academicia An International Multidisciplinary Research Journal. India*, 5, 384-391.
12. Akhmedova, V. A. (2019). THE ARTISTIC INTERPRETATION OF THE ROLE OF AMIR TEMUR IN UZBEK DRAMATURGY IN THE INDEPENDENCE PERIOD. *Theoretical & Applied Science*, (11), 442-444.

13. Kendjaeva, G. F. (2020). МЕТОДЫ ПЕРЕДАЧИ ФРАЗЕОЛОГИЧЕСКИХ ЕДИНИЦ В РУССКИХ И УЗБЕКСКИХ ПЕРЕВОДАХ РОМАНА АБДУЛЛА КАДЫРИ «МИНУВШИЕ ДНИ». *Theoretical & Applied Science*, (9), 316-321.
14. Kendjaeva, G. F. (2020). The methods of translating phraseological units in the Russian and English translations of the novel "Days Gone by" by Abdulla Qadiri. *ISJ Theoretical & Applied Science*, 09 (89), 316-321.
15. Saidmusayev, J. G. (2024). TASHQI IQTISODIY FAOLIYAT TASHKILIY-HUQUQIY ASOSLARINI TAKOMILLASHTIRISH. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 4(10), 89-98.
16. Ишанходжаева, Г. Т., Кахарова, Н. М., & Кодирова, З. М. (2024). АСКАРИДОЗ И СУДОРОЖНЫЙ СИНДРОМ. *PEDAGOGS*, 57(2), 131-132.
17. Ishankhodjayeva, G. T., & Qodirova, Z. M. (2024). SUBACUTE SCLEROSING PANENSEPHALITIS IN CHILDREN: MANIFESTATION OF COGNITIVE DISORDERS. *Scientific Journal Of Medical Science And Biology*, 3, 108-113.
18. Махаматжанова, Н. М., Мирхайдарова, Ф. С., & Мирхайдарова, С. М. (2023). THE IMPORTANCE OF DIABETES IN THE DEVELOPMENT OF DEPRESSION. *Инновационные исследования в современном мире: теория и практика*, 2(8), 9-10.
19. Махаматжанова, Н. М., Мирхайдарова, Ф. С., & Мирхайдарова, С. М. (2023). ANXIETY AND DEPRESSIVE DISORDERS IN DIABETES.
20. Risbaev, Z. A., Umurzakova, D. A., Ernazarov, J. G., & Sultonov, D. M. (2017). HOW TO MAKE MANAGEMENT DECISIONS. In *Young scientists' and mentors' non-standart congress* (pp. 183-186).
21. НУРУЛЛАЕВ, А. (2024). ЁШЛАР ҲАЁТИНИ ҲИМОЯЛАШНИНГ ИЖТИМОЙ-ПСИХОЛОГИК АСОСЛАРИ. *Miasto Przyszłości*, 54, 935-940.
22. Tursunovich, S. E. KOMPLIMENTLAR VA INKORNI IFODALOVCHI NUTQ AKTLARINI O 'QITISHDA INDIVIDUAL, GURUH-JAMOAVIY VA INDIVIDUAL-JAMOAVIY MASHG 'ULOTLARNING AHAMIYATI.
23. Sadikov, E. (2024). INKORNI IFODALOVCHI NUTQ AKTLARINI O 'QITISHDA SIMULYATSION FAKTORLARNING ZARURATI. *Педагогика и психология в современном мире: теоретические и практические исследования*, 3(10), 17-19.
24. Saidov, S. (2024). AN OVERVIEW OF CORPUS LINGUISTICS AND ITS BENEFITS IN LANGUAGE TEACHING. *ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu.uz)*, 45(45).
25. Mamatkobilov, T. D., Kushalievna, N. M., & Sotiboldievna, M. G. (2022). Spiritual foundations of the policy of social protection of the new uzbekistan.
26. Ахмедова, Г. И. (2017). Ўзбекистон таълим тизимида тарих таълими: янги усуллар ва янги ланишлар. Тошкент: Фафур Ғулом номидаги Низомий нашриёти.